

4. februar 2008

GRUNDNOTAT

Kommissionens strategiske rapport om den fornyede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse: Igangsætning af den nye cyklus (2008-2010), samt forslag til Fællesskabets Lissabonprogram. KOM(2007) 803 og 804.

Revideret udgave

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt sin strategiske rapport for EU's beskæftigelses- og vækststrategi (Lissabon-strategien) med undertitlen "Opretholdelse af forandringstempoet" samt forslag til Fællesskabets Lissabonprogram 2008-2010. Den strategiske rapport vil danne grundlag for arbejdet frem mod en revision af Lissabon-strategiens integrerede retningslinier for den kommende treårige cyklus (2008-2010) på forårstopmødet den 13.-14. marts 2008. For at fastholde fokus på implementering af Lissabon-strategien lægger Kommissionen ikke op til væsentlige ændringer af strategiens integrerede retningslinier eller nuværende 4 prioritetsområder. I tillæg til rapporten evalueres de nationale reformprogrammer, hvor vurderingen af Danmarks nationale reformprogram er altovervejende positiv. Det understreges i evalueringen, at Danmark har opnået meget gode fremskridt med implementeringen af det nationale reformprogram for perioden 2005-2007 og der ses ikke behov for konkrete anbefalinger/henstillinger. Der er fortsat områder, man fra dansk side bør fokusere på, men det noteres, at der er gennemført betydelige reformer i forhold til sidste år. Fokusområder (points-to-watch) for Danmark er sammenkobling af energinet, forøgelse af arbejdsudbuddet og forbedring af folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Fremskridt ift. konkurrenceløsgivning og emissionsreduktioner gør, at disse ikke længere medtages som fokusområder. I sit forslag til Fællesskabets Lissabonprogram fremsætter Kommissionen 10 målsætninger for reformer på EU-niveau, der har til hensigt at supplere og styrke de nationale foranstaltninger under de nationale reformprogrammer i den kommende treårige cyklus (2008-2010).

Fra dansk side hilser man den strategiske rapport velkommen og noterer sig med tilfredshed den meget positive vurdering af implementeringen af Danmarks nationale reformprogram. Man er enig i fokus på implementering af reformer, og kan således støtte at de nuværende integrerede retningslinier fastholdes fremadrettet. Man hilser udkastet til Fællesskabets Lissabonprogram for 2008-10 velkommen og kan overordnet støtte, at programmet fokuseres på en række hovedmål i overensstemmelse med de 4 prioritetsområder.

2. Baggrund

I forbindelse med midtvejsvalueringen af Lissabon-strategien besluttede Det Europæiske Råd i marts 2005 at iværksætte en ny treårig cyklus for at forbedre implementeringen af strategien. Som udgangspunkt for denne cyklus vedtog Rådet et sæt "integrerede retningslinier". Disse

udgøres af de overordnede økonomisk-politiske retningslinier (BEPG) samt retningslinierne for beskæftigelsen (EG), som blev integreret til i alt 24 retningslinier. På basis af disse retningslinier har landene udarbejdet nationale reformprogrammer (NRP) i lyset af landenes specifikke situationer og behov. Reformprogrammerne blev tilsendt Kommissionen i efteråret 2005 og udgør grundlaget for erfaringsudveksling mellem medlemslandene og for Kommissionens årlige evaluering af fremskridt i gennemførelsen af Lissabon-strategien.

Den nuværende cyklus går fra 2005 til 2008. EU's stats- og regeringschefer vil på baggrund af Kommissionens meddelelse og fremskridtsrapport for implementering af strategien skulle drøfte retningslinierne for strategien i perioden 2008-2010 på mødet i Det Europæiske Råd i 13.-14. marts 2008.

Kommissionens meddelelse og forberedelsen af forårstopmødet vil være på dagsordenen for ØKOFIN den 22. januar 2008, 12. februar 2008 og 4. marts 2008, Rådet for beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse den 31. januar 2008 og 29. februar 2008, Miljørådet den 3. marts 2008, Uddannelsesrådet den 14. februar 2008 samt Konkurrenceevnerådet den 25. februar 2008.

3. Hjemmelsgrundlag

De integrerede retningslinier vil blive vedtaget i henhold til de foreskrevne procedurer i Traktatens artikel 99 og 128.

4. Nærhedsprincippet

Da Lissabon-processen tager udgangspunkt i den åbne koordinationsmetode og de nationale kompetencer, vurderes nærhedsprincippet at være overholdt.

5. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd i foråret 2008 indeholder tre hoveddele: 1. del redegør for Kommissionens forslag til videreførelse af Lissabon-strategien for perioden 2008-2010, herunder en samlet vurdering af de nationale reformprogrammer (NRP) inklusiv konkrete forslag til handling for fire politikområder, hvor evalueringen af NRP har tydeliggjort særlige mangler og udviklingspotentiale. 2. del består af kapitler for hvert NRP, hvori Kommissionen giver en landespecifik vurdering. 3. del omfatter forslag til et nyt Lissabon-program for Fællesskabet, der kan understøtte og supplere de nationale reformprogrammernes implementering af strategien.

I den generelle evaluering for implementeringen af Lissabon-strategien konstaterer Kommissionen f.eks. den makro-økonomiske situation, at de økonomiske udsigter for EU er gode. Væksten for 2007 forventes at blive 2,9% (ift. 1,8% i 2005) samt at fortsætte på ca. 2,4% i 2008. Strukturreformer har bidraget til at øge den anslåede potentielle vækstrate for BNP i euroområdet med 0,2 procentpoint siden 2005 til ca. 2,25 % i 2007. Der er fortsat behov for, at enkelte medlemslande forbedrer bæredygtigheden af deres offentlige finanser og det er ikke alle, der har formået at udnytte det økonomiske opsving til at få gennemført de nødvendige reformer. Endelig konstaterer Kommissionen, at alle medlemsstaterne har fastsat et nationalt mål for investeringer i Forskning og Udvikling (F&U) samt at ca. halvdelen af medlemslandene

har udviklet eller er i gang med at udvikle arbejdsmarkedspolitikker baseret på en flexicity-tilgang, men at flere lande fortsat ikke har fået moderniseret deres arbejdsmarkeder.

Kommissionens forslag til Lissabon-strategien 2008-2010

I Kommissionens forslag til videreførelse af Lissabon-strategien understreges, at den vigtigste udfordring for medlemsstaterne i den næste cyklus er at gennemføre de udestående reformer. Der lægges derfor ikke op til væsentlige ændringer af de integrerede retningslinier. Det er den generelle vurdering, at der er fremskridt i reformarbejdet i medlemsstaterne – og Lissabon-strategien er begyndt at levere de ønskede resultater. Derfor er det af afgørende betydning at fastholde momentum og styrke reformindsatsen indenfor områder, hvor der i 2007 var begrænset fremskridt, specielt i forhold til at fremme konkurrence (særligt i servicesektoren og på energimarkederne) samt at sikre implementering af ”flexicity”. Derfor foreslår Kommissionen at opretholde de nuværende anbefalinger og udelukkende finjustere dem i lyset af de fremskridt, der er gjort, siden de blev vedtaget i foråret 2007. Kommissionens forslag til videreførelsen af de integrerede retningslinier for vækst og beskæftigelse for perioden 2008-2010 er i overskriftsform således:

Makroøkonomiske retningslinier

- (1) At sikre økonomisk stabilitet med henblik på bæredygtig vækst
- (2) At sikre den økonomiske og finanspolitiske holdbarhed som grundlag for øget beskæftigelse
- (3) At fremme en vækst- og beskæftigelsesorienteret samt effektiv ressourceallokering
- (4) At sikre, at lønudviklingen bidrager til makroøkonomisk stabilitet og vækst
- (5) At fremme større sammenhæng mellem makroøkonomiske politikker, strukturpolitikker og beskæftigelsespolitikker
- (6) At bidrage til en dynamisk og velfungerende ØMU

Mikroøkonomiske retningslinier

- (7) At øge og forbedre investeringerne i F&U, navnlig fra det private erhvervsliv
- (8) At fremme alle former for innovation
- (9) At lette spredning og effektiv anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi og udvikle et bredt favnende og inkluderende informationssamfund
- (10) At styrke det europæiske industrielle grundlags konkurrencefordele
- (11) At tilskynde til bæredygtig ressourceanvendelse og styrke synergierne mellem miljøbeskyttelse og vækst
- (12) At udbygge og uddybe det indre marked
- (13) At sikre åbne og konkurrenceprægede markeder i og uden for Europa og høste fordelene ved globaliseringen
- (14) At skabe et mere konkurrencedygtigt erhvervs-klima og tilskynde til privat initiativ gennem bedre regulering
- (15) At fremme en mere iværksætterorienteret kultur og skabe et miljø, der støtter SMV'er
- (16) At udvide, forbedre og sammenkoble infrastrukturene i Europa og færdiggøre prioriterede grænseoverskridende projekter.

Beskæftigelsesretningslinier

- (17) At gennemføre beskæftigelsespolitikker, der sigter mod fuld beskæftigelse, bedre kvalitet og produktivitet i arbejdet og styrket social og territorial samhørighed
- (18) At anlægge en livscyklustilgang til arbejde
- (19) At sikre rummelige arbejdsmarkeder, gøre det mere attraktivt at arbejde og sikre, at det betaler sig at arbejde for de jobsøgende, herunder dårligt stillede og ikke-erhvervsaktive
- (20) At forbedre matchningen af arbejdsmarkedsbehovene
- (21) At skabe større fleksibilitet kombineret med sikkerhed i beskæftigelsen og begrænse segmenteringen af arbejdsmarkedet, samtidig med at arbejdsmarkedsparternes roller respekteres
- (22) At sikre en beskæftigelsesfremmende udvikling af arbejdskraftomkostninger og lønfastsættelsesmekanismer
- (23) At øge og forbedre investeringer i menneskelig kapital
- (24) At tilpasse uddannelsessystemerne til de nye kompetencekrav.

Til hver enkelt retningslinie er knyttet en indledende, uddybende tekst, og der er generelt set lagt op til forholdsvis moderate justeringer i forhold til teksten fra den første cyklus af den relancerede Lissabon-strategi i 2005. Her afspejler en række af tekstjusteringerne rådskonklusioner fra den mellemliggende periode. Eksempelvis inkluderer teksten i relation til bæredygtig ressourceanvendelse mv. (retningslinie 11) nu en reference til de 2020-mål for reduktion af CO₂-udledning som DER vedtog i foråret 2007.

Det Europæiske Råds forårsmøde i 2006 fastlagde fire prioritetsområder for Lissabon-strategien (1. beskæftigelse og investering i mennesker; 2. et mere dynamisk erhvervmiljø; 3. forskning, udvikling og innovation; samt 4. energi og klima). Kommissionen bekræfter i sin meddelelse de fire prioritetsområder og foreslår med henblik på drøftelse på Det Europæiske Råds møde i marts 2008 en række nye foranstaltninger på hvert af de fire områder:

- For så vidt angår **investeringer i menneskelig kapital og modernisering af arbejdsmarkedene** opfordres medlemsstaterne bl.a. til at inddrage flexicurity-strategier i deres 2008-NRP'er, øge udbud af børnepasning, udarbejde handlingsplaner og fastsætte mål for en nedsættelse af antallet af unge, der forlader skolen for tidligt, og at forbedre de grundlæggende læsefærdigheder. Kommissionen vil bl.a. foreslå en fælles immigrationspolitik.
- Hvad angår **erhvervs klimaet** lægges der op til en såkaldt "Small Business Act" til at frigøre vækstpotentialet i små og mellemstore virksomheder samt bevægelse i retning af at reducere EU administrative byrder med 25 pct. i 2012. Medlemslandene opfordres endvidere til at fastsætte tilsvarende mål samt fuld implementering af servicedirektivet og at fortsætte med modernisering af offentlig administration. Med en Small Business Act ønsker man at fastlægge kriterier for og de konkrete foranstaltninger til støtte for SMV'er i hele deres livscyklus gennem bl.a. en særlig, privat selskabsvedtægt tilpasset til SMV'ernes behov, fritagelse for byrdefulde retlige krav, lettere adgang til risikovillig kapital, beskyttelse af virksomhedernes ideer, støtte til rekruttering og omskoling af personale, fremme af deres deltagelse i offentlige udbud samt tættere forbindelser til universiteter og forskningscentre.

- For så videt angår **viden (uddannelse, forskning og udvikling samt innovation)**, foreslås tiltag for realiseringen af den såkaldte "femte frihed" – fri bevægelighed for viden – ved at oprette et egentligt europæisk forskningsrum og en fælles jurisdiktion for patenter på økonomisk rimelige vilkår. På fællesskabsniveau lægges således bl.a. op til skabelsen af et fællesskabspatent. Medlemslandene opfordres bl.a. til at udarbejde nationale bredbåndsstrategier og tilstræbe at 30% af EU's befolkning og alle skoler har bredbåndsadgang senest i 2010.
- Med hensyn til **energi- og klimaændringer** understreges betydningen af at gennemføre det indre marked for el og gas og medlemsstaterne opfordres til at fastsætte obligatoriske mål for energireduktion i offentlige bygninger og systematisk inddrage energieffektivitet som et af tildelingskriterierne i offentlige udbud. Medlemslandene opfordres bl.a. til at tage deres økonomiske instrumenter op til revision, herunder beskatning, subsidier og gebyrer samt at forbedre sammenkoblingen af energinet.

Landespecifikke anbefalinger

Kommissionen har på linie med sidste år udarbejdet landespecifikke anbefalinger/henstillinger som supplement til de integrerede retningslinier. De landespecifikke anbefalinger afspejler Kommissionens vurdering af, hvor der for det enkelte land ligger særlige udfordringer og er behov for øget indsats til håndtering af disse. Konklusionsteksten omfatter desuden en overordnet bedømmelse af landenes reformfremskridt og udpeger en række fokusområder (points-to-watch) eller anbefalinger for landenes videre reformarbejde. Kommissionen lægger op til, at de landespecifikke retningslinier overordnet fastholdes uændret og justeres i lyset af de fremskridt der er gjort siden de blev vedtaget i foråret 2007.

Landeanbefalingerne er generelt bredt formulerede, således at der inden for de enkelte områder er frihed for landene i den praktiske politikimplementering. Anbefalingerne er i vid udstrækning fokuseret på styrkelse af effektiviteten af arbejdsmarkedspolitikkerne blandt andet gennem flexicurity, forbedringer af uddannelsessystemerne og livslang læring samt forbedring af finanspolitisk holdbarhed. Styrket forskning og udvikling samt forbedring af konkurrencen på produkt- og servicemarkeder og i energisektoren figurerer også i anbefalingerne for en række lande.

De samme 6 lande som sidste år, herunder Danmark, er tildelt topkarakter ("meget gode fremskridt") i den overordnede bedømmelse af reformfremskridt, og for disse 6 lande har Kommissionen i lighed med sidste år ikke foreslået landespecifikke anbefalinger (men alene fokusområder).

For mange af de øvrige lande er Kommissionens forslag til anbefalinger uændrede, om end de konkrete formuleringer i anbefalingerne i flere tilfælde kan være ændret. For flere lande er antallet af anbefalinger dog blevet reduceret. Tilsvarende er antallet af fokusområder blevet reduceret for mange lande. Det bemærkes, at der nu også kommer landeanbefalinger for Rumænien og Bulgarien, der først blev EU-medlemmer per 1. januar 2007.

Vurdering af Danmarks nationale reformprogram

Kommissionens vurdering af Danmarks reformarbejde er altovervejende positiv. I evalueringen understreges, at Danmark overordnet set har opnået meget gode fremskridt med implementeringen af det nationale reformprogram for perioden 2005-2007. Ligeledes påpeges det i rapporten, at Danmark har fastholdt en stærk økonomisk vækst og har gennemført de nødvendige reformer til at kunne håndtere den makroøkonomiske udfordring, der følger af en aldrende befolkning. Kommissionen konstaterer, at Danmark fortsat ligger helt i front i forhold til udviklingen af et videnssamfund og det bemærkes, at der er taget yderligere tiltag til at forbedre det attraktive virksomhedsmiljø med reduktion af de administrative omkostninger på 9,7% i perioden 2001-2006. Danmark har gjort store fremskridt med at forbedre konkurrencelovgivningen og der er opnået gode resultater med hensyn til miljømæssig bæredygtighed. Der er gjort en indsats for at forbedre sammenkoblingen af energinet, ligesom der er taget en række initiativer for at styrke uddannelsesområdet. Kommissionen påpeger endvidere, at Danmark klarer sig glimrende for så vidt angår beskæftigelsesindikatorerne, og at der er gjort fremskridt med den arbejdsmarkedspolitiske udfordring om at øge arbejdsudbuddet. Endelige fremhæver Kommissionen Lissabon-kontaktudvalgets positive betydning for at sikre ejerskab af det nationale reformprogram også på regionalt og lokalt niveau samt hos arbejdsmarkedets parter.

Ved sidste års evaluering påpegede Kommissionen fem områder, som man fra dansk side skulle fokusere på: 1) forøgelse af arbejdskraftudbuddet på mellemlang sigt, 2) gennemførelse af planlagte reformer af konkurrencelovgivningen, 3) fortsat forbedring af sammenkobling af energinet for at forbedre elektricitets- og gasmarkederne, 4) fastlæggelse af yderligere politikker og foranstaltninger til begrænsning af emissioner, og 5) styrkelse af folkeskole- og ungdomsuddannelser og forøgelse af antallet af studerende, der færdiggør en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Kommissionen fastholder, at Danmark fortsat bør være opmærksom på punkterne 1, 3 og 5, mens punkt 2 om konkurrencelovgivningen samt punkt 4 om emissionsreduktioner, ikke fortsat er særlige fokusområder for Danmark. Kommissionen noterer således, at følgende tre fokusområder bør være genstand for videre opfølgning:

- Fortsat gennemførelse af foranstaltninger vedrørende sammenkobling af energinet for at få el- og gasmarkederne til at fungere bedre.
- Forøgelse af arbejdsudbuddet og arbejdstiden på mellemlang sigt, herunder yderligere initiativer, der skal styrke incitamenterne til at arbejde, og yderligere bestræbelser på at integrere ældre, indvandrere og efterkommere på arbejdsmarkedet.
- Omkostningseffektiv styrkelse af tiltag, der sigter mod at forbedre folkeskolen og ungdomsuddannelserne og øge antallet af studerende, der gennemfører en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse, med henblik på at nå de ambitiøse mål, som er fastsat.

Fællesskabets Lissabonprogram

I sit forslag til Fællesskabets Lissabonprogram fremsætter Kommissionen 10 målsætninger for reformer på EU-niveau, der har til hensigt at supplere og styrke de nationale foranstaltninger under de nationale reformprogrammer i den kommende treårige cyklus (2008-2010). De 10

målsætninger er baseret på de integrerede retningslinier samt de fire prioritetsområder for Lissabon-strategien og omfatter følgende hovedmålsætninger i overskriftsform, der skal være opfyldt i 2010:

1. Kommissionen vil foreslå en fornyet social og arbejdsmarkedspolitisk dagsorden i midten af 2008 samt forstærke anerkendelse af kvalifikationer og forbedre muligheder for overførsel af pensioner mv. på tværs af EU.
2. Kommissionen vil i 2008 fremsætte forslag om en fælles politik på immigrationsområdet, herunder et "EU blue card" for højt kvalificerede arbejdere.
3. Fællesskabet vil vedtage en " Small Business Act " for at realisere vækstpotentialet i små og mellemstore virksomheder, herunder hvor muligt ved fritagelse fra byrdefulde administrative krav i EU-lovgivning.
4. Fællesskabet vil bevæge sig mod målet om reduktion af EU-drevne administrative byrder med 25 % i 2012, bl.a. ved fuld gennemførelse af det løbende forenklingsprogram for eksisterende EU-lovgivning.
5. Fællesskabet vil styrke det indre marked, skabe større konkurrence inden for tjenesteydelser, herunder fuld gennemførelse af servicedirektivet, og gennemføre yderligere foranstaltninger for at integrere markedet for finansielle tjenesteydelser.
6. Den "femte frihedsrettighed" (fri bevægelighed for viden) vil blive realiseret ved bl.a. at øge mobiliteten for forskere på tværs af grænser og virkeliggøre Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.
7. Fællesskabet vil forbedre rammebetingelserne for innovation, især i forhold til venturekapital og intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder ved skabelsen af et fællesskabspatent.
8. Fællesskabet vil færdiggøre det indre marked for energi samt vedtage en pakke om rammerne til at realisere EU's 2020-mål for klima og vedvarende energi.
9. Fællesskabet vil fremme en erhvervs politik rettet mod en mere bæredygtig produktion og forbrug med fokus på vedvarende energi og CO2-effektive produkter, herunder ved et indre marked for miljøteknologier og revision af energibeskatningsdirektivet.
10. I tillæg til Doha-runden vil Fællesskabet forhandle bilateralt med vigtige handelspartnere for at fremme samhandel og integration med nabo- og kandidatlande samt skabe et fælles rum for regler og standarder, bl.a. ved udvikling af Det Transatlantiske Økonomiske Råd og en international aftale om bekæmpelse af forfalskninger.

De 10 ovennævnte foranstaltninger vurderer Kommissionen at være de mest hastende og mest betydende for en økonomisk reform, som kan gennemføres i perioden 2008-2010. De initiativer og tiltag, der skal udfylde 10 hovedmål, er alene beskrevet i overskriftsform. På nogle delområder er der tale om videreførelse af pågående arbejde og initiativer, mens det på andre delområder må påregnes at Kommissionen i løbet af 2008-10 vil fremkomme med nye initiativer. For at sikre opfyldelse af Fællesskabets Lissabonprogram foreslår Kommissionen udarbejdelsen af en årlig gennemførelsesrapport, der vurderer med hvor stor succes, Fællesskabet gennemfører de konkrete foranstaltninger. På grundlag af gennemførelsesrapporten vil Det Europæiske Råd på forårstopmøderne skulle gøre status og om nødvendigt fastsætte nye retningslinier som led i dets årlige overordnede vurdering af Lissabon-strategien.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal høres i forbindelse med vedtagelsen af de integrerede retningslinier og Fællesskabets Lissabonprogram for den kommende cyklus 2008-2010. Europa-Parlamentet ventes at komme med en udtalelse forud for Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Kommissionens forslag til integrerede retningslinier har i sig selv ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. I det omfang en række af de opstillede målsætninger vil skulle efterleves, vil det kunne medføre statsfinansielle konsekvenser. Gennemførelsen af retningslinierne forventes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Høring

Lissabon-strategien drøftes løbende i Kontaktudvalget for Lissabon-strategien, hvor en bred kreds af interesseorganisationer og ministerier er repræsenteret, og hvor Udenrigsministeriet er formand. Der afholdes møde i udvalget frem mod forårstopmødet.

Grundnotatet blev sendt i høring i Lissabon-kontaktudvalget den 17. januar 2008 med svarfrist den 31. januar 2008. De modtagne høringssvar kan opsummeres som følger:

Danske Handicaporganisationer (DH) har den 24. januar 2008 svaret, at, at mennesker med handicap ikke har rimelige vilkår for at deltage i livslang læring og har sværere ved at opnå varig og kvalificeret tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunernes Landsforening (KL) har afgivet svar den 31. januar 2008. Man bakker op omkring Kommissionens udspil, fastholdelse af de 24 integrerede retningslinier og fokus på national implementering af strategiens målsætninger. Man bemærker, at forøgelse af arbejdsudbuddet og forbedring af folkeskolen og ungdomsuddannelserne har den største kommunale bevågenhed. Man ser gerne, at kommunernes rolle ifm. implementering afspejles i det kommende NRP. Vedr. investering i mennesker og modernisering af arbejdsmarkedet støtter man Kommissionens forslag til fælles principper for flexicurity. Man bemærker vigtigheden i at fastholde de tre elementer (fleksible ansættelsesregler, gode sociale ydelser og aktiv arbejdsmarkedspolitik) som ligeværdige og begrænse antallet af statistikkkrav. Der gøres opmærksom på, at kommunerne arbejder på at styrke elevernes læsefærdighed. Vedr. erhvervs-klimaet navnlig hos SMV'er bemærkes det, at man bør være påpasselig med for mange love og regler. Man støtter overordnet målsætningen om reduktion af de administrative byrder. Som led i implementeringen af servicedirektivet er man i gang med at skabe forudsigelig service, herunder etablering af kvikskrænker. Man mener, at det indre marked bør styrkes, og konkurrencen inden for tjenesteydelser forøges, dog med forbehold på området for f.eks. social- og sundhedsydelser. Vedr. energi og klimaændringer bemærkes det, at man støtter EU's

indsats på klimaområdet og har igangsat flere initiativer: Et energibesparelsesprojekt med transport- og energiministeriet, udarbejdelse af en CO2-beregner i samarbejde med miljøministeriet, afholdelse af en klimakonference den 31. marts 2008, opbygning af en portal med danske og internationale eksempler, igangsættelse af et klimanetværk for kommunerne og afholdelse af en international konference i juni 2009.

Danske Regioner har ligeledes afgivet høringsvar den 31. januar 2008. Man støtter fokus på implementering og videreførelse af retningslinierne og de fire prioritetsområder. Til Fællesskabets Lissabon-programms målsætning nr. 3 bemærkes det, at man stiller sig positiv over for en Small Business Act samt målsætningen om reduktion af de administrative byrder på 25 %. Man mener, at dette kan medvirke til at sikre gode betingelser for vækst og beskæftigelse samt understøtte de Regionale Erhvervsudviklingsstrategier. Til Fællesskabets Lissabon-programms målsætning nr. 6 mener man, at den femte frihedsgrad ligeledes vil understøtte regionernes vækst og beskæftigelse. Det bemærkes, at man gerne bidrager til NRP på det regionale og lokale niveau.

Dansk Erhverv (DE) har afgivet høringsvar den 1. februar 2008. Man har svaret, at man støtter Kommissionens videreførelse af reformprogrammet, herunder de fire prioritetsområder. Fsva. det danske reformprogram er man glad for, at Danmark er nået relativt langt med implementeringen, men understreger dog, at der fortsat opleves store problemer på tidligere monopolområder (post, telekommunikation og energi). Man understreger udfordringerne for arbejdsmarkedet som følge af mangel på arbejdskraft. En øgning af fællesskabslovgivningen på immigrationsområdet gennem et EU blue card ses derfor som positivt. Man finder det afgørende, at målet om 25 % byrdereduktion nås inden 2012, og regeringen bør derfor fastholde presset på Kommissionen for at få lanceret konkrete initiativer mhp. konkrete lettelser. Man bakker op om større fokus på innovation og viden og støtter den femte frihed. Initiativet skal dog tænkes bredt og inddrage erhvervslivet og store og små virksomheder. Initiativet skal ikke kun forbedre cirkulationen af viden mellem vidensorganisationer på tværs af grænserne, men også mellem vidensorganisationer og virksomheder. Fællesskabspatentet ser man være af stor praktisk betydning for realisering af et indre marked for viden. Vedr. EIT nævner man videns- og innovationscentre med fokus på energi, klima og ICT. Det understreges, at fokus fortsat bør være på innovationsdrevet forskning tæt på markedet, på iværksætter og spinoffs med erhvervslivet. Fsva. det indre marked er man tilfreds med en ændring af strategi og arbejds metode, herunder at forbrugerne i højere grad anskues som aktører på markedet. Man støtter bestræbelserne på at få etableret et reelt indre marked for finansielle ydelser og serviceydelser. Det bemærkes dog, at det er et problem, at EU-regler ikke håndhæves korrekt og til tiden af de nationale myndigheder. Samtidig efterlyses der flere markedsorienterede tiltag, herunder et opgør med protektionisme, skabelsen af et velfungerende marked for offentlige indkøb samt standardiserings-, forsknings- og uddannelsespolitik, der er bedre orienteret mod servicesektorens behov. Man finder stadig ikke, at der er tilstrækkelige investeringer i og fokus på bl.a. innovation, design, logistik, markedsføring og forretningsevne. Endelig ser man et stort vækstpotentiale i offentlige-private partnerskaber. Man mener, at en effektiv implementering af servicedirektivet med så få nationale barrierer som muligt er afgørende, og at Kommissionen fortsat har en væsentlig rolle at spille som garant for, at direktivet implementeres, og at indre marked får den nødvendige

europæiske politiske opbakning. Fsva. SMV'er finder man det positivt, at Kommissionen fortsat støtter iværksætterier og mener, at man med fordel kan fokusere på iværksætterier på uddannelsesområdet og på hele iværksættermentaliteten. Man imødeser målsætningen om reduktion af de administrative byrder, men mener, der er stort behov for at tænke erhvervs-klima-politik bredt i forhold til SMV'er. Derfor er det positivt, at Kommissionen lægger op til en bred tilgang til forbedringen af SMV'ernes erhvervs-vilkår og konkurrenceevne, herunder adgang til kapital, sikring af IPR-rettigheder, uddannelse, adgang til offentlige udbud og samspil med universiteter og vidensinstitutioner. Dertil føjes, at der er behov for mere konkrete tiltag, der gør en forskel for SMV'erne og deres rammevilkår. Man beklager, at der i EU er en stigende tendens til national protektionisme og beskyttelse af de traditionelle industrier. Man understreger, at en reform af EU's handelsforsvarsinstrumenter er nødvendig for at modernisere det europæiske handelssystem. Det er vigtigt, at EU stiller instrumenter til rådighed til danske og europæiske virksomheder, der også producerer uden for Europa og opererer i en global økonomi.

Dansk Industri (DI) har ligeledes afgivet høringssvar den 1. februar 2008. Man støtter fortsættelsen af det tosporede set-up (et nationalt reformprogram og et fællesskabsprogram), som vidner om et ønske om større inddragelse af de nationale regeringer i reformarbejdet. Fsva. det nationale reformprogram ser man ikke behov for ændring af de 24 retningslinier, men man bør i stedet fokusere på implementeringen heraf. I det omfang, der skal udarbejdes supplerende retningslinier, bør der sættes fokus på øget produktivitet i den offentlige sektor set i lyset af de kommende års mangel på arbejdstagere. Man finder det endvidere vigtigt, at der fra dansk side bliver fokuseret mere eksplicit på de aspekter af retningslinierne, der vedrører incitamenter til at søge ind på eller blive på arbejdsmarkedet. Fsva. Fællesskabets Lissabon-program bemærkes det, at det kommende program blot indeholder 10 prioriterede målsætninger mod 102 i 2005. Det tilføjes, at flere af de 10 målsætninger allerede er fremsat eller vedtaget, bl.a. målet om 25 % byrdereduktion inden 2012, oprettelsen af EIT og forslaget om et EU blue card, mens gennemførelsen af servicedirektivet i vid udstrækning påhviler medlemsstaterne. Omvendt beskrives færdiggørelse af et indre marked for energi som overambitiøst. Man vurderer på denne baggrund, at det nye Fællesskabs Lissabon-program ikke er tilstrækkeligt katalyserende for vækst og beskæftigelse i EU.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen, herunder Kommissionens forslag til at fastholde fokus på implementering af Lissabon-strategien og videreførelse af de integrerede retningslinier og nuværende fire udvalgte fokusområder: 1. beskæftigelse og investering i mennesker; 2. et mere dynamisk erhvervs-miljø; 3. forskning, udvikling og innovation; samt 4. energi og klima. Tilsvarende støtter regeringen, at de landespecifikke anbefalinger overordnet set fastholdes uændret, men justeres i lyset af de fremskridt der er gjort siden de blev vedtaget i foråret 2007.

Regeringen hilser velkommen, at Kommissionen foreslår, at der i grundlaget for samarbejdet i EU tilføjes "en femte frihed" om fri bevægelighed for viden, som kan understøtte planerne om etablering af det fælles europæiske forskningsrum, der omfatter uddannelse, forskning, udvikling og innovation

Regeringen hilser Kommissionens fremskridtsrapport velkommen og noterer sig med tilfredshed den meget positive vurdering af implementeringen af Danmarks nationale reformprogram. Regeringen er enig med Kommissionens konklusioner vedrørende Danmarks reformprogram, der fremhæver behov for yderligere danske tiltag med henblik på at nå målsætningen om at forøge udbud af arbejdskraft, styrke sammenkobling af energinet samt forøge antallet af studerende, der færdiggør en uddannelse.

Regeringen hilser Kommissionens udkast til Fællesskabets Lissabonprogram for 2008-2010 velkommen og kan overordnet støtte, at programmet fokuseres på en række hovedmål i overensstemmelse med de 4 prioritetsområder identificeret af DER i marts 2006.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes mere detaljerede holdninger til meddelelsen kendes endnu kun i begrænset omfang, men rapporten hilses generelt velkommen. Der vurderes generelt at være bred tilslutning fra medlemsstaterne til Kommissionens fremskridtsrapport og oplægget for den kommende cyklus af Lissabon-strategien, herunder at ordlyden af de integrerede retningslinier fastholdes uændrede. Ligeledes ventes generelt at være tilslutning til Kommissionens udkast til Fællesskabets Lissabonprogram for 2008-10.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens strategiske rapport vedr. Lissabon-strategien 2008-2010 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommenteret dagsorden om den næste 3 års cyklus for Lissabon-strategien og de nationale reformprogrammer blev forelagt FEU til orientering den 9. november 2007 forud for ECOFIN den 13. november 2007. Den danske regerings 2007-rapport om fremskridt med det nationale reformprogram blev fremsendt til FEU den 9. oktober 2007.